

"Remiz", "işaret" ve "sarahat" kavramlarını izah edebilir misiniz?

Nasıl insanın fitratındaki latife ve cihazlar, letafet ve kesafet bakımından birbirlerinden farklı ve muhtelif ise; aynı şekilde kalpten çıkan manalar da geçtiği ve geçirdiği süreçlere göre letafet ve kesafet bakımından farklılık içerirler.

Mesela; insanın **aklı** ile **kalbi**, letafet bakımından farklıdır. Kalp akla nispetle daha latif ve keskindir. Aynı şekilde kalpten çıkan bir mana, lisana gidene kadar latiflikten kesifliğe doğru ilerler. Yani kalpte latif olan mana, lisana varana kadar kesif bir hale dönüşür. Tabi bu süreçte mana çok kırıntılarını ve köşelerini kaybederek lisana varır. Yani kalpte çok zengin ve nurani olan mana, lisana vardığı zaman çok hususiyetlerini yitirmiş olarak varır.

İnsanın kalbindeki **mana**, ilk olarak hariçteki bir olay ya da herhangi bir uyarıcı tarafından insan kalbinde atıl duran meyilleri uyandırarak harekete geçirir. **Meyiller** hareket ile kaynamaya başlar. Bu meyillerin kaynaması ile bazı ince ve latif manalar, hava gibi uçmaya başlar, bu da aklın ilgi ve alakasını kendine çeker. Bu mana hava gibi ince ve latif olmasından, ancak latif bir cihaz olan akıl ile avlanabilir. Kalbin içi ve derinliği mana açısından en latif ve nurani olan mahaldir. Burada var olan manaları, bazen ne akıl kavrayabilir, ne de lisan ifade edebilir; lakin çok hassas olan vicdan gibi hissiyatlar bunu hissedebilir.

İşte kalp ile lisan arasında bulunan, latif ve kesif manaları tasvir edip, cümle haline çevirmek için, bir çok yöntem ve üslup vardır. Bu yöntem ve üslupta kesif olan manaya kesif levha ve işaret koymak, latif olan manaya da latif ve nurani işaret ve levhalar koymak şeklinde gerçekleşiyor. Yani burada asıl nokta; mana ile mananın elbisesi hükmünde olan lafız ve cümlenin arasındaki ilişki ve bağlardır. **Mana** latif ise; ona işaret eden lafız ve cümle de latif düşüyor.

Remiz, işaret, ima, sarahat gibi terimler; kalp ile lisan arasında uçuşan manaların başındaki levhaları ve külahları hükmündedir. Her manaya bir levha ya da başına bir külah geçirilmez ise; insanlar o manalardan mahrum kalırlar.

Sarahat: Manası açık ve berrak olan cümle ya da kelimelerdir. Her insan zorlanmadan bu manayı kavrayabilir.

İşaret (İma): Doğrudan doğruya olmadan, hatırlatma suretiyle verilen emir ya da alamete denir. Yani açık ve berrak bir şekilde değil de, biraz daha üstü kapalı; ama anlaşılması müşkül olmayan mana demektir.

Remiz: Güç anlaşılır, manayı gizli ve kapalı bir şekilde söylemek anlamlarına gelir.

İşarete kıyasla biraz daha ince ve latif bir ifade etme sanatıdır. Daha ziyade latif ve ince manalara nüfuz eden bir ifade aracıdır.